

Van bakelieten telefoon tot mobieltje

Heeft u dat ook? Een verkeerd telefoonnummer intoetsen en dan zeggen: "Sorry, ik heb een verkeerd nummer gedraaid." Hoe lang is het al niet geleden dat je nog een bakelieten telefoon met een draaischijf had? Ik heb er wat oude foto's bij gezocht en dat moet toch minstens in de jaren zestig zijn geweest. Dat is ruim vijftig jaar geleden en toch zeggen we nog steeds "even een nummer draaien" in plaats van "intoetsen".

"Ik ga je even doorverbinden." Ook zo'n zin die ik nog wel gebruik als ik in huis een telefoongesprek door geef, maar die eigenlijk nergens meer op slaat. Vroeger, in de telefooncentrales van de PTT, stopte een groep vrouwen allerlei stekertjes met telefoondraden in een groot wandpaneel. Waardoor twee telefoonlijnen 'met elkaar verbonden' werden. Dus dat was het 'doorverbinden van een gesprek'. Tegenwoordig is het heel gewoon als je de huisarts belt en te horen krijgt: "Er zijn nog drie wachtenden voor u, een ogenblikje geduld alstublieft." Ik weet nog goed dat wij thuis, als één van de weinigen, een zwarte bakelieten telefoon hadden met zo'n gedraaid, of gekringeld, snoer. Die hing in de gang, zo dicht mogelijk bij de voordeur waar onderdoor de kabel het huis in kwam. Die telefoon werd eigenlijk zelden gebruikt. Wie zou je moeten bellen? Bijna niemand had immers telefoon. Wij hadden er wel een, omdat mijn vader als gas-opzichter bij het GEB werkte en bereikbaar moest

zijn in geval van een calamiteit. Oftewel een gaslek of iets dergelijks. Het was een telefoon van de PTT, met een draaischijf waarop het telefoonnummer stond. Bij ons was dat nummer 444, dat weet ik nog steeds.

Typiste/telefoniste

Begin jaren zestig was ik typiste/telefoniste bij de gemeente en toen hadden we een langwerpige lichtgrijze bureau-telefoon met draaischijf en toetsen. De ene week was je typiste, de andere week telefoniste en uiteraard verving je je collega's als ze even afwezig waren. Als je opnam kreeg je eerst het nodige te horen en dan besloot je met wie je ging doorverbinden. Of ze vroegen direct naar een bepaalde afdeling, ambtenaar of bijvoorbeeld de gemeentesecretaris, dan verbond je uiteraard meteen door. Later werd telefoniste een aparte functie. Maar nog tot eind jaren zestig stonden er op de stalen kantoorbureaus met linoleumblad zwarte bakelieten telefoons. Waar wij woonden had je geen tele-

fooncel, maar in de stad wel. In zo'n cel hingen een paar telefoonboeken gewoon aan een koord. Erboven een plankje, waarop je het telefoonboek kon leggen om door te bladeren. Om te bellen moest je in de telefoon wat munten gooien. Nu zijn er nog nauwelijks openbare telefooncellen.

Mobieltje

Wat dat betreft is er veel veranderd. Ik las onlangs dat 95 procent van de Nederlanders tegenwoordig een mobieltje heeft! Ik heb er ook een, maar gebruik 'm bijna nooit. Ik erger me zo aan dat overal maar zien en horen bellen, of sms-en. Sta je ergens in een supermarkt en dan hoor je naast je vragen wat er die avond gegeten moet worden. Of andere persoonlijke zaken, die je niet wilt horen. Ik was onlangs met de metro naar de stad en in de wagon zaten een stuk of tien mensen. Zes daarvan, voornamelijk jongeren, zaten te telefoneren en te 'appen'. Die geen mobieltje hadden, waren 'op leeftijd' en ik zag aan hun gezicht dat

In steno noteren met de bakelieten telefoon op het bureau

ze zich ergerden.

Dat mobieltje heeft natuurlijk ook voordelen. Je kunt even kijken wat voor weer eraan komt. Opschieten! Snel boodschappen doen, want over een half uurtje gaat het regenen! Voor onze kleinkinderen is het heel gewoon dat ze van school huiswerk doorkrijgen via hun mobieltje. Of eenmaal thuis bezig met huiswerk maken even mailen met klasgenoten of die een som wél snappen. Nu deden onze kinderen dat vroeger ook, maar dan met de gewone telefoon. Het is ook handig dat ze bereikbaar zijn. Vroeger maakte je je als ouders flink zorgen als ze een kwartiertje te

laat uit school kwamen. Nu bellen ze gewoon even naar huis. "Mama, ik ga bij ..... spelen!" Ik bleef ook weleens na schooltijd bij een vriendinnetje spelen, maar je dacht er totaal niet bij na hoe ongerust je moeder dan was? Ja, dán is anno 2016 zo'n mobieltje een uitkomst. Ze kunnen nu ook zien of het voetballen doorgaat. Tegenwoordig zie je als je thuis komt onmiddellijk aan het knipperlichtje op de telefoon dat er gebeld is. Verplicht even terugbellen, dus. Dan hadden onze ouders het met die zwarte bakelieten telefoon, toch een stuk rustiger!

Bab Riem Vis

Op trektocht stevig uit de bocht

Met het gezin werd nauwelijks vakantie gehouden. Af en toe een weekeindje logeren bij familie in Amsterdam, dat was het zo ongeveer. Als het mooi weer was, dan gingen wij op de fiets naar de Biltse Duinen, een prachtig natuurwembad. Meestal kregen wij (als kind) daar wel een ijsje!

Heel soms gingen wij met opa, die over een auto beschikte, een dagje naar het strand, bij voorkeur naar Zandvoort.

Tijdens mijn padvinderijtje, gingen we een week op kamp in Driebergen. De overige tijd moesten wij ons maar zien te vermaken. Wij gingen dan vissen, vliegeren, wigwam bouwen op het veldje bij de Dodt van Flensburglaan en uiteraard ook een kampvuurtje maken.

Brand

Op een keer, toen het tamelijk hard waaide, sprong er een vonk van het vuurtje over naar de tent (gemaakt van een laken) en die vloog toen in de brand. Jammer van het laken, maar wel een geweldig (kamp)vuur. Wij gingen ook veel zwemmen. Soms naar het zwembad in het Ondiep, waar toen nog mannen en vrouwen gescheiden moesten zwemmen. Maar aangezien de toegang geld kostte, gingen wij vaker naar de Maarsseveense Plassen. Daar was het heerlijk rustig, kon je op de eilandjes nog allerlei spelletjes doen. Ik moest wel enige angst overwinnen om door de

waterlelies heen te zwemmen, ik had het idee dat je daar in verstrikt zou kunnen raken.

Trektocht

Ik heb ook eens een fiets-trektocht (1956) gemaakt met Gert van Zanten, een jongen uit de Croesestraat die bij Tante Ciel en Oom Geert over de vloer kwam. Daarvoor had ik een tocht door Nederland langs jeugdherbergen uitgestippeld. Je moest toen die jeugdherbergen aanschrijven of er op die bepaalde datum nog plaats was. Door een aantal afschrijvingen moest de route weer gewijzigd worden, weer nieuwe jeugdherbergen aangeschreven worden enzovoorts. In zo'n jeugdherberg moest je ook corvee doen, zoals vloeren schrobben, aardappelen schillen, afwassen en dergelijke.

Met Wim Anneeze (mijn buurjongen) ben ik een keer op vakantie geweest in Valkenburg. Dat moet omstreeks 1958 zijn geweest. De vader van Wim vond dat goed voor de zelfstandigheid van zijn zoon en ik mocht mee (op kosten van zijn vader!). Fietsen (en wij) op de trein naar Valkenburg. Daar logeerden wij in een hotel. Wij hebben ons daar

prima vermaakt en veel gefietst, excursies gedaan onder andere naar het Ahrdal en een boottochtje op de Rijn.

Afdalen

Op de fietstochten was het een sport zo snel mogelijk beneden te zijn, tenminste als je op een hoog punt was. Een keer was er een tamelijk lange afdaling en ik lag op kop en liep steeds verder uit. Op een gegeven ogenblik was er een te scherpe bocht en ik ging met fiets en al over en door de heg (gelukkig geen paaltje of hekwerk!) en was dus uit het zicht. Even later kwam Wim voorbij en was dus als eerste beneden, maar daar was ik in geen velden of wegen te bekennen. Toen ik dus een minuut of wat later aankwam, was de verbazing duidelijk op zijn gezicht te lezen.

Ik heb ook vakantiewerk gedaan. Twee jaar heb ik twee weken gewerkt bij Batterijenfabriek De Witte Kat, gevestigd in de Balkstraat. Dat was een hele ervaring. Bij De Witte Kat maakten ze onder meer platte batterijen. Die waren wereldberoemd. Ik werd daar aan een stansmachine gezet waar uit stroken zink ronde plaatjes moesten

Op de fiets op trektocht met vriend Gert van Zanten

worden gestanst. Een machine zonder beveiliging. Tijdens die periodes ben ik wel een stuk wereldwijzer geworden. Het taalgebruik en het niveau van de gesprekken was voor mij toch wel even wennen.

Inventariseren

Ook werd ik in die schoolvakanties gevraagd door een onderwijzer van de lagere school, dhr. Bouwhuis, of ik

wilde meehelpen met het inventariseren van het schoolmuseum. Dat was best leuk werk. Het was gevestigd in een statig gebouw aan de Kromme Nieuwe Gracht.

Kortom, ik heb mij nooit verveeld.

Henk Hagenbeuk
hhagenbeuk@hotmail.com